

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ خیرالدين حفظه الله تعالى

موضوع:

احکام؛ نماز؛ اذان و اقامه

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: علی راضی

تاریخ: ۱۳۹۴/۷/۲۹

آیا گفتن «أشهد أن علياً ولي الله» در اذان، آن را باطل می‌کند؟ علمای شیعه آن را جزئی از اذان نمی‌دانند، ولی از آن نهی هم نمی‌کنند و استدلال‌شان به آیهی ۵۵ سوره‌ی مائده است. آیا جناب خراسانی در این باره با آنان موافق است؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۴/۸/۱

تردید نیست که علی بن ابی طالب ولی خداوند است، ولی اذان عبادت خاصی است که خداوند و پیامبرش آن را تشریع کرده‌اند و برای کسی جایز نیست که چیزی را بر آن بیفزاید، اگرچه آن چیز فی حدّ نفسه حق باشد؛ چنانکه یکی از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنْ قَوْلِ الشَّيْعَةِ فِي الْأَذَانِ: <أَشْهَدُ أَنَّ عَلِيًّا وَلِيُّ اللَّهِ>، فَقَالَ: بِدْعَةٌ، ثُمَّ قَالَ: إِنِّي وَاللَّهِ لَأَعْجَبُ مِنْ قَوْمٍ يُنَاقِضُونَ أَنْفُسَهُمْ عَلَى كُلِّ مِثْقَلَةِ دِينَارٍ! قُلْتُ: وَكَيْفَ ذَلِكَ؟ أَصْلَحَكَ اللَّهُ، قَالَ: يَشْهَدُونَ أَنَّ عَلِيًّا وَلِيُّ اللَّهِ وَهُمْ يُخَالِفُونَهُ فَيُؤَدُّونَ بِمَا لَمْ يُؤَدِّ بِهِ! وَاللَّهِ مَا كَانَ عَلِيٌّ يَقُولُ هَذَا فِي أَذَانِهِ وَلَا يَأْمُرُ بِهِ»؛ «از منصور درباره‌ی سخن شیعه در اذان پرسیدم که می‌گویند: <أَشْهَدُ أَنَّ عَلِيًّا وَلِيُّ اللَّهِ>، پس فرمود: بدعت است، سپس فرمود: من به خدا سوگند در شگفتم از گروهی که بر سر هر مناره‌ای (ادعای) خود را نقض می‌کنند! گفتم: چگونه این کار را می‌کنند؟ خداوند کارت را سامان دهد، فرمود: شهادت می‌دهند که علی ولی خداوند است، ولی با او مخالفت می‌کنند، پس به گونه‌ای اذان می‌گویند که او نگفته است! به خدا سوگند علی این را در اذان خود نمی‌گفت و به آن امر نمی‌کرد!».

بنابراین، گفتن «أشهد أن علياً ولي الله» در اذان با اعتقاد به اینکه جزئی از اذان است، جایز نیست و اگر کسی آن را بدون اعتقاد به اینکه جزئی از اذان است بگوید، در بین اذان سخن گفته و این کاری است که در همه‌ی مذاهب مکروه شمرده شده و شافعی اعاده‌ی اذان پس از آن را

مستحب دانسته است و اگر این کار را در اقامه انجام دهد، باید اقامه را از سر بگیرد؛ چراکه آن به منزله‌ی جزئی از نماز است؛ چنانکه ابو هارون مکفوف روایت کرده است: «قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ -يَعْنِي جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصَّادِقَ- عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا أَبَا هَارُونَ! الْإِقَامَةُ مِنَ الصَّلَاةِ، فَإِذَا أَقَمْتَ فَلَا تَتَكَلَّمْ وَلَا تُؤْم بِبَيْدِكَ»^۱؛ «ابو عبد الله -یعنی جعفر بن محمد صادق- علیه السلام فرمود: ای ابا هارون! اقامه از نماز است، پس چون اقامه گفتی در بین آن سخن نگو و با دست اشاره نکن» و عمرو بن ابي نصر روایت کرده است: «قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَيْتَكَلَّمُ الرَّجُلُ فِي الْأَذَانِ؟ قَالَ: لَا بَأْسَ، قُلْتُ: فِي الْإِقَامَةِ؟ قَالَ: لَا»^۲؛ «به ابو عبد الله (صادق) علیه السلام گفتم: آیا انسان می‌تواند در اذان سخن بگوید؟ فرمود: اشکالی ندارد، گفتم: در اقامه چطور؟ فرمود: نه» و محمد بن مسلم روایت کرده است: «قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا تَتَكَلَّمُ إِذَا أَقَمْتَ لِلصَّلَاةِ، فَإِنَّكَ إِذَا تَكَلَّمْتَ أَعَدْتَ الْإِقَامَةَ»^۳؛ «ابو عبد الله (صادق) علیه السلام فرمود: هرگاه برای نماز اقامه گفتی، دیگر سخن نگو؛ چراکه اگر سخن گفتی، باید اقامه را اعاده کنی».

عجیب است که شیعیان، اهل سنت را بابت گفتن «الصلاة خير من النوم» به دلیل عدم ورود آن در اذان از طریقی ثابت، نکوهش می‌کنند، اما خودشان چیزی را می‌گویند که مشابه آن، بلکه بی‌بنیادتر از آن است! «كَذَلِكَ زَيْنٌ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ»^۴؛ «این گونه برای اسراف‌کنندگان کاری که انجام می‌دهند زینت داده شده» و این حقیقتی است که بر عالمان متقدم شیعه پوشیده نبوده است؛ چنانکه محمد بن علی بن بابویه (د. ۳۸۱ ق) معروف به شیخ صدوق، در کتاب «من لا يحضره الفقيه»^۵ تصریح کرده که گفتن این عبارت در اذان از بدعت‌های «مفوضة لعنهم الله» است که خود را به دروغ در میان شیعه جا زده‌اند!

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر معصوم‌ها شیخ جعفر صادق
مکتب احکام و فقه امامیه

۱. الکافی للکلینی، ج ۳، ص ۳۰۶؛ تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۲، ص ۵۴
۲. الکافی للکلینی، ج ۳، ص ۳۰۴؛ تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۲، ص ۵۴
۳. تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۲، ص ۵۵
۴. یونس / ۱۲
۵. من لا يحضره الفقيه لابن بابويه، ج ۱، ص ۲۹۰

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر معصوم‌ها شیخ جعفر صادق حفظه الله تعالى

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.